

Rozhodnutí nabylo právní moci
dne 30. 3. 2016

Městský úřad Litomyšl
Odbor kultury a cestovního ruchu
Oddělení státní památkové péče

Bří Šťastných 1000, 570 20 Litomyšl

Naše č. j.: MěÚ Litomyšl 06354/2016
Naše značka: KCR/PP/Čiž
Vyřizuje: Leoš Čížinský
Datum: 2016-03-30

Telefon: 461 653 463
E-mail: leos.cizinsky@litomysl.cz
Fax: 461 612 218

Účastník řízení:

Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička
IČO 49324675

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní památkové péče, podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, k žádosti Římskokatolické farnosti - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička, podané dne 3. března 2016, o vydání závazného stanoviska k provedení restaurování obrazu sv. Josefa, obrazu Nanebevzetí P. Marie, zpovědnice, monstrance, pacifikálu a tří kalichů z kostela sv. Jakuba v Poličce, který je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 31838/6-3248, podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a podle příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto

z á v a z n é s t a n o v í s k o

Podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a § 10 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, **je provedení zamýšleného restaurování:**

- obrazu sv. Josefa, rejstř. č. 85055/36-988,
- obrazu Nanebevzetí P. Marie, rejstř. č. 56597/36-989,
- zpovědnice, rejstř. č. 57394/36-991,
- monstrance, rejstř. č. 65393/36-993,
- kalichu, rejstř. č. 85058/36-994,
- dvou kalichů, rejstř. č. 56532/36-995,
- pacifikálu, rejstř. č. 85056/36-996,

z kostela sv. Jakuba, s rodnou světničkou B. Martinů, Nám. B. Martinů, Polička,
umístěného na stavební parcele č. 19 v k. ú. Polička, v následujícím rozsahu:

Obraz sv. Josefa

- Vyjmutí obrazu
- Mechanické suché očištění
- Průzkum při UV osvětlení, průběžné doplňování poznatků
- Vlhké očištění napínacího rámu
- Příprava na transport do ozařovny, ateliéru či depozitáře
- Radiační ozáření napínacího rámu včetně obrazu
- Opakované insekticidní a fungicidní ošetření napínacího rámu nátěry, prostředkem řady Lignofix, ředěným adekvátním ředidlem 1:19 (tech. benzín, líh) s přestávkami alespoň 24 hodin
- Závěrečná konzervace
- Vrácení obrazu do kostela a vsazení do oltářní architektury, opatření vhodnými obrtlíky pro uchycení

Obraz Nanebevzetí P. Marie

- Vyjmutí deskového obrazu
- Mechanické suché očištění
- Průzkum při UV osvětlení, průběžné doplňování poznatků
- Vlhké očištění zadní strany desky
- Příprava na transport do ozařovny, ateliéru či depozitáře
- Radiační ozáření
- S technologickými přestávkami, opakované insekticidní a fungicidní ošetření přírodního povrchu dřeva nátěry, prostředkem řady Lignofix, ředěným adekvátním ředidlem 1:19 (tech. benzín, líh)
- Očištění barevné vrstvy
- Revize starých tmelů a barevných retuší
- Precizní zapravení tmelu do defektů, aniž by byla přetažena okolní malba originálu
- Barevná retuš v optické shodě s okolím, retuš prachovým zlatem
- Závěrečná konzervace
- Vsazení obrazu do oltářní architektury, opatření vhodnými obrtlíky pro uchycení

Zpovědnice

- Vysátí prachového depozitu a hrubých nečistot
- Rozšířený průzkum povrchové úpravy – odběr vzorku pro laboratorní analýzu kvůli zjištění použité historické technologie
- Preventivní a likvidační insekticidní sanace nejméně dvěma nátěry roztoku insekticidu Lignofix I - Profi
- Demontáž uvolněných a rozklížených částí zpovědnice, jejich označení a vyčištění od starého klíhu
- Odstranění nevhodných druhotných věšáků, vyspravení rozeschlých výplní a podklížení uvolněné intarzie a inkrustovaného páskového ornamentu, doplnění všech chybějících částí včetně inkrustace a intarzie
- Vyspravení a montáž konstrukce včetně doplnění chybějících konstrukčních dílů v horní části
- Doplnění všech chybějících profilových prvků na horní římse a patkách pilastrů
- Vyčištění zlacených řezb vlhkým způsobem
- Odmytí staré povrchové úpravy
- Vytmelení drobných nerovností a defektů
- Vybroušení všech dílů
- Retuše akvarelovými barvami, mořidly, plátkovým zlatem

- Provedení nové povrchové úpravy šelakovou politurou vyleštěnou na pololesk nebo voskováním
- Vyčištění a konzervace kůže na sedáku
- Mechanické vyčištění a konzervace zámku a pantů na dvířkách ve střední části zpovědnice

Monstrance

- Demontáž na jednotlivé díly
- Odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
- Mechanické vyrovnávání deformací
- Mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
- Důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
- Mechanické očištění železných dílů benzínem a jemným železným kotoučem
- Konzervace železných dílů včelím voskem a následným přeleštěním konzervační vrstvy
- Zpětná montáž
- Mechanické suché čištění kazety včetně doplnění chybějících mosazných dílů zavíracího systému

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

Kalich

- Demontáž na jednotlivé díly
- Odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
- Mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
- Důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
- Zpětná montáž
- Mechanické suché čištění kazety a následná konzervace tukováním včetně doplnění chybějících mosazných dílů zavíracího systému

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

Dva kalichy (č. 1 a č. 2)

Kalich č.1

- Demontáž na jednotlivé díly
- Odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
- Mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
- Začištění druhotného zásahu cínovou pájkou
- Důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
- Zpětná montáž

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

V případě zachování povrchové úpravy bude stabilizace trhlin provedena měkkým pájením cínovou pájkou (99% Sn). Případně bude provedeno lokální tvrdé pájení stříbrnou pájkou s použitím tetraboritou sodného.

Kalich č.2

- Demontáž na jednotlivé díly
- Odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky

- Mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
- Důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
- Zpětná montáž

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

Pacifikál

- Demontáž na jednotlivé díly
- Odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky (kromě relikvie)
- Mechanické vyrovnávání deformací
- Mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
- Důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
- Mechanické suché čištění relikvie (pokud bude povolen vstup do ní)
- Zpětná montáž
- Mechanické suché čištění kazety včetně případného chybějících mosazných dílů zavíracího systému

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné za těchto podmínek:

1. Bude proveden rozšířený průzkum obrazů v UV světle po očištění prachových depozitů, který bude doložen fotodokumentací v restaurátorské zprávě. U zповědnice bude proveden průzkum povrchové úpravy korpusu (odběr vzorku, laboratorní analýza za účelem zjištění použité historické technologie povrchové úpravy, případně jiným způsobem). U kalichu č. 1 bude provedena analýza základního materiálu a stanoven rozsah zachování povrchové úpravy. U napínacích rámců dřevěného mobiliáře bude provedeno ozáření a biochemické ošetření proti dřevokaznému hmyzu, plísním a houbě s dlouhodobým účinkem a to kvalitním preventivním prostředkem (např. z řady Lignofix). U zповědnice bude provedena pouze lokální demontáž uvolněných částí a bude provedeno likvidační a preventivní ošetření účinným insekticidním a fungicidním prostředkem s dlouhodobým účinkem (Lignofix I-Profi), a to několika nátěry. Dřevokazným hmyzem narušená dřevěná hmota předmětů bude napuštěna roztokem zpevňující pryskyřice (zásadně hloubkovým ponorem, pokud to stav a charakter předmětu neumožňuje, tak opakovanými nátěry apod.). Při restaurování bude maximálně respektován dochovaný originální materiál, aby nedošlo k jeho poškození. Při restaurování bude kladen důraz na pečlivou dokumentaci všech zjištěných údajů (technika, historická podoba díla, objevené značky, nápisy a další). Případné nalezené historické nápisy budou fotograficky dokumentovány do restaurátorské zprávy a nebudou odstraňovány. Budou doplněny všechny chybějící prvky a části předmětů. Nově doplňované části dřeva a kovů budou provedeny v materiálové, rozměrové a tvarové shodě s originálem. V případě transparentních povrchových úprav u zповědnice bude barevnost nových tmelů odpovídat výsledné podobě okolní povrchové úpravy (tmely budou barevně zapojeny do dochovaného okolí podle předložených vzorků). Retuše zlacení na zповědnici budou provedeny ve shodném materiálu s původním řešením (plátkové zlato bude restaurováno plátkovým zlatem shodné barevnosti). Malířské retuše budou provedeny světlo stálými barvami a budou reverzibilní. Retuše povrchových úprav budou provedeny v optické shodě s originálním okolím. Předměty nebudou při transportu a během restaurování vystaveny prudkým změnám klimatických hodnot, aby nedošlo k poškození historických materiálů.

2. Obraz sv. Josefa je malířským uměleckým dílem na plátně a jeho restaurování může provádět pouze fyzická osoba na základě povolení k restaurování kulturní památky, vydaného Ministerstvem kultury České republiky k restaurování malířských uměleckých děl na plátně. Obraz Nanebevzetí P. Marie je malířským uměleckým dílem na dřevěné desce a jeho restaurování může provádět pouze fyzická osoba na základě příslušného povolení k restaurování malířských uměleckých děl na dřevěných deskách. Zpovědnice je nepolychromovaným nefigurálním uměleckořemeslným dílem ze dřeva a její restaurování může provádět pouze fyzická osoba na základě příslušného povolení k restaurování nepolychromovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva a na provedení povrchové úpravy k restaurování uměleckořemeslné povrchové úpravy na nefigurálních dílech. Monstrance, pacifikál a kalich jsou uměleckořemeslnými díly z drahých a obecných kovů a jejich restaurování může provádět pouze fyzická osoba na základě příslušného povolení k restaurování uměleckořemeslných děl z drahých kovů a z obecných kovů.
3. Průběh restaurátorských prací bude podle § 14 odst. 7 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, projednán s odbornou organizací státní památkové péče - Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Pardubicích.
4. Fyzická osoba, která bude provádět restaurátorské práce, bude vlastníkem kulturní památky seznámena s podmínkami tohoto rozhodnutí a s písemným vyjádřením Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích ze dne 23. března 2016, č. j. NPÚ-361/18057/2016.
5. Podle § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva, která bude předána odborné organizaci, Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Pardubicích při převězení díla.

O d ů v o d n ě n í

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní správy v oblasti památkové péče, provedl správní řízení k žádosti Římskokatolické farnosti - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička, podané dne 3. února 2016, o vydání závazného stanoviska k provedení restaurátorského průzkumu obrazu sv. Josefa, obrazu Nanebevzetí P. Marie, zpovědnice, monstrance, pacifikálu a tří kalichů z kostela sv. Jakuba v Poličce, z důvodu jejich poškození různého charakteru. Obraz Nanebevzetí P. Marie – na desce jsou viditelné opravované spoje, lokálně druhotné barevné zásahy, malba pokrytá nečistotami, místy defekty v barevné vrstvě. Obraz sv. Josefa – nečistoty, drobné skvrnky, celoplošná, ale kompaktní krakeláž, na několika místech odpadá barevná vrstva. Zpovědnice je v klížených partiích lokálně napadena dřevokazným hmyzem (v současnosti se nejvíce aktivní). Inkrustace a intarzie jsou na mnoha místech uvolněné, popraskané nebo vypadané. Profily horní římsy a některé další části se nedochovaly. Monstrance – nečistoty, lehké deformace, lokální druhotné výspravy, místy poškozená povrchová úprava, stříbření je pokryto tenkou sulfidickou vrstvou. Obdobná poškození lze nalézt také na pacifikálu a kalichu. Stav kupy č. 1 je horší, patrná jsou razantnější poškození – popraskaný uvolněný spoj, na kupě č. 2 se objevují lehké deformace a lokální poškození korpusu i povrchové úpravy.

Vlastnická práva k nemovitosti orgán státní památkové péče ověřil nahlédnutím do katastru nemovitostí. Vlastníkem kostela sv. Jakuba v Poličce je Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička. Vlastnictví movitých kulturních památek bylo doloženo prohlášením o vlastnictví. Vlastníkem těchto předmětů je Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička.

Kostel sv. Jakuba, s rodnou světničkou B. Martinů, Nám. B. Martinů, Polička je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 31838/6-3248.

Obraz sv. Josefa - malířská práce na plátně vytvořená v 60. letech 19. století malířem Vilémem Kandlerem, jehož doménou byla zejména malba oltářních obrazů. Součástí autentického historizujícího novogotického vybavení nového kostela, umístěná na bočním oltáři sv. Josefa.

Obraz Nanebevzetí P. Marie - malířská práce na dřevě vytvořená v 60. letech 19. století Josefem Vojtěchem Hellichem, malířem produkující četné obrazy církevních námětů a historických scén, vystudovaným na pražské a mnichovské akademii. Součástí autentického historizujícího novogotického vybavení nového kostela, umístěná na bočním oltáři P. Marie.

Zpovědnice – intarzovaná uměleckořemeslná práce, vznikla ve 2. pol. 18. století. Součástí dochovaného barokního vybavení kostela před požárem r. 1845.

Monstrance – zlacené a stříbřené uměleckořemeslné dílo z 2/3 18. století. Součástí dochovaných precios z barokního vybavení kostela před požárem r. 1845.

Kalich – zlacená a stříbřená uměleckořemeslná památka datovaná rokem 1784 v nápise na spodním okraji nohy. Součástí dochovaných precios z rokokového vybavení kostela před požárem r. 1845.

Dva kalichy – zlacená a stříbřená uměleckořemeslná práce z 3/4 18. století, nohy byly vytvořeny později v 19. století. Součástí dochovaných precios z barokního vybavení kostela před požárem r. 1845.

Pacifikál – ostatkový kříž, stříbřená a zlacená uměleckořemeslná práce datovaná rokem 1777 na papírovém listě ověřujícím pravost relikvií, umístěném v noze. Součástí dochovaných precios z barokního vybavení kostela před požárem r. 1845.

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní správy v oblasti památkové péče, na základě doručené žádosti zahájil správní řízení dne 3. března 2016 v souladu s ustanovením § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Podle ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve věci vydal písemné vyjádření Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích dne 23. března 2016 č. j. NPÚ-361/18057/2016, vypracované Mgr. Veronikou Cínkovou, doručené Městskému úřadu v Litomyšli dne 24. března 2016, ve kterém je uvedeno, že provedení navrženého restaurování výše uvedených předmětů z kostela sv. Jakuba v Poličce je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné.

Orgán státní památkové péče po vyhodnocení podkladů správního řízení stanovil ve výrokové části rozhodnutí podmínky k provedení restaurování.

Podmínka 1 - Tato podmínka byla stanovena z důvodů zajištění kvalitní odborné obnovy a zachování historických hodnot výše uvedených předmětů.

Podmínka 2 – tato podmínka byla stanovena v souladu s přílohou č. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínka 3 - z důvodu zachování uměleckých a uměleckořemeslných děl a z důvodu neočekávaných skutečností, vzniklých v průběhu restaurátorských prací, musí být prováděny průběžné konzultace s orgánem a organizací státní památkové péče.

Podmínka 4 - fyzické osoby, provádějící restaurátorské průzkumy, musí být seznámeny s podmínkami tohoto rozhodnutí prostřednictvím vlastníka kulturní památky, z důvodu zajištění stanoveného postupu při restaurování uměleckých a uměleckořemeslných děl.

Podmínka 5 - stanovená podmínka na vyhotovení restaurátorské zprávy a její předání Národnímu památkovému ústavu vyplývá ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Účastníkům řízení byla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Účastník řízení, Římskokatolická farnost - děkanství Polička, Nám. B. Martinů 1, 572 01 Polička, této možnosti využil a dne 30. března 2016 příslušnému orgánu sdělil, že nemá připomínky.

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu - oddělení státní památkové péče v průběhu správního řízení postupoval v souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z předložené žádosti, restaurátorských průzkumů a z písemného vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Přitom došel k závěru, že zamýšlené restaurování obrazu sv. Josefa, obrazu Nanebevzetí P. Marie, zpovědnice, monstrance, pacifikálu a tří kalichů z kostela sv. Jakuba v Poličce, je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné a jeho realizací nebude snížena historická a umělecká hodnota kulturních památek.

Na základě výše uvedených skutečností příslušný orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému úřadu Pardubického kraje, odboru školství a kultury, podáním učiněným u Městského úřadu Litomyšl, odboru kultury a cestovního ruchu - oddělení státní památkové péče.

Mgr. Bc. Leoš Čížinský
referent oddělení SPP

Na vědomí

1. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích